

ЗАКОН за защита на растенията

Обн., ДВ, бр. 91 от 10.10.1997 г., изм., бр. 90 от 15.10.1999 г., изм. и доп., бр. 96 от 9.11.2001 г., доп., бр. 18 от 5.03.2004 г., в сила от 6.04.2004 г. т. 5, р. 4, № 520

Глава първа

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 1. Този закон урежда:

1. защитата на растенията и растителните продукти от болести, неприятели и плевели (вредители) чрез прилагане на превантивни мерки и методи за борба при тяхното презгранично преминаване, поява и разпространение върху територията на страната;
2. внедряването и усъвършенстването на методи за интегрирана борба срещу вредителите по растенията и растителните продукти;
3. (изм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) изискванията към продукти за растителна защита и торове, режима на изпитване, разрешаване, внос, производство, търговия и контрол на употребата им с цел защита здравето на хората и животните и опазване на околната среда;
4. изискванията към фитосанитарното качество и контрола на растенията и растителните продукти, предназначени за вътрешния пазар и за износ;
5. (изм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) изискванията към специализираната техника за растителна защита;
6. (нова - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) периодичния и текущия контрол върху техниката за растителна защита;
7. (нова - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) прилагането на методи за торене и изисквания към специализираната техника за торене;
8. (нова - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) контрола на замърсителите в растителните суровини, почвите и водите за напояване;
9. (нова - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) контрола върху биологичното производство на растения, растителни продукти и храни от растителен произход.

Чл. 2. (1) (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г., доп., бр. 18 от 2004 г.) Националната служба за растителна защита (НСРЗ) е орган на Министерството на земеделието и горите за осъществяване на контролните, диагностичните, научноизследователските, научно-приложните и разпоредителните функции на министерството по този закон.

(2) Националната служба за растителна защита е самостоятелно юридическо лице, на отделен баланс и банкова сметка, със седалище София и с регионални служби в страната.

(3) Устройството и дейността на Националната служба за растителна защита се определят с правилник, утвърден от министъра на земеделието и горите.

(4) (Отм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.).

Чл. 3. (Доп. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) За издаване на разрешенията и лицензите и за извършване на дейностите по контрола, регистрациите и услугите се заплащат такси по тарифа, определена от Министерския съвет.

Чл. 4. (Изм. - ДВ, бр. 90 от 1999 г.) Националната служба за растителна защита администрира следните приходи:

1. (доп. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) таксите и приходите от услугите, събирани по чл. 3;
2. имуществените санкции и глобите, налагани по този закон;
3. наеми от движими и недвижими имоти на Националната служба за растителна защита;
4. (отм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.);
5. спонсорство и дарения.

Глава втора КОНТРОЛ ВЪРХУ ТЕРИТОРИЯТА НА СТРАНАТА

Раздел I

Защита срещу вредители и фитосанитарен контрол (Загл. доп. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.)

Чл. 5. (1) Забранено е внасянето, съхраняването или транспортирането на карантинни вредители върху територията на Република България независимо от стадия на тяхното развитие.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.)

Чл. 6. Министърът на земеделието и горите по предложение на Националната служба за растителна защита:

1. утвърждава списък на вредителите и на растенията и растителните продукти или на други носители на зараза от вредители;

2. определя специфичните условия за борба с вредителите;

3. (доп. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) при констатиране на зараза от карантинни и икономически опасни вредители разпорежда поставянето под карантина, дезинфекция, дезинсекция или фумигация, или друга химична обработка, постановява забрана за засаждане или консумация, унищожаване чрез изгаряне или друг начин за унищожаване на растения, на части от растения или на други носители на зараза в определен район, в съседните на този район местности или сгради, складове и транспортни средства или връщане на стоките от внос на страната износител.

Чл. 7. Министерството на земеделието и горите:

1. определя задължителни условия, при които се пренасят върху територията на страната растения, растителни продукти, техника, почви, оборски тор, компост и хранителни среди, както и контейнери и други съоръжения, които са или могат да бъдат преносители или разпространители на зараза от вредители;

2. осигурява и разпространява специална информация, отнасяща се до вредителите по растенията и растителните продукти;

3. (изм. и доп. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) организира наблюдение, диагностика, прогноза и сигнализация за борба с вредителите при условия и по ред, определени с наредба на министъра на земеделието и горите.

Чл. 8. (1) Всички растения и растителни продукти се поддържат и съхраняват в добро фитосанитарно състояние от лицата, които ги отглеждат, произвеждат, съхраняват, транспортират и продават.

(2) При нарушения по ал. 1 контролните органи на Националната служба за растителна защита дават задължителни предписания за отстраняването им.

(3) (Нова - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) Производителите и търговците на растителна продукция водят дневник на проведените химични обработки за всяко поле или склад по образец, одобрен от министъра на земеделието и горите.

Чл. 9. Всяко физическо или юридическо лице, което установи наличието на неизвестен вредител, е длъжно незабавно да уведоми за това компетентните държавни органи.

Чл. 10. При изпълнение на служебните си задължения контролните органи на Националната служба за растителна защита имат право:

1. да влизат в митници, митнически бюра, безмитни зони, разположени в морски и речни пристанища, летища, железопътни и автобусни гари, пощенски станции и в складове и хранилища към тях, във всички помещения на влизащи в страната влакове, плавателни съдове, самолети от гражданския транспорт и моторни превозни средства за извършване на прегледи на намиращите се в тях подкарантинни материали от растителен произход;

2. да посещават и извършват прегледи на посеви и насаждения, разсадници, маточници, оранжерии, ботанически градини, опитни участъци на институти и станции, фирми, арендатори, земеделски кооперации, лични стопанства, складове и хладилни помещения, преработвателни предприятия, магазини и пазари.

Чл. 11. (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) (1) Националната служба за растителна защита отнема в полза на държавата растения и растителни продукти, когато:

1. е нарушена забраната по чл. 5;
2. не са спазени изискванията на чл. 27 и 35;
3. партидата е заразена с карантинни вредители и не може да бъде оздравена;
4. се предлагат на пазара без фитосанитарен паспорт.

(2) Унищожаването на растения и растителни продукти се извършва по ред и начин, определени с методика, утвърдена от министъра на земеделието и горите.

Чл. 12. (1) На фитосанитарен контрол подлежат:

1. растения, включително семена;
2. (изм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) растителни продукти;
3. хранителни среди, транспортни средства и амбалаж на и от растения и растителни продукти.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) Фитосанитарният контрол се осъществява от Националната служба за растителна защита.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) Всички лица, които произвеждат или внасят с научна и търговска цел растения и растителни продукти, както и публичните складове и тържищата, са длъжни да се регистрират в съответната регионална служба за растителна защита при условия и по ред, определени с наредба на министъра на земеделието и горите.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) За всяка партида растения и растителни продукти се издава фитосанитарен паспорт по образец.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) За регистрацията по ал. 3 не се дължат такси.

(6) (Отм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.)

Чл. 12а. (Нов - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) (1) Контролът върху биологичното производство на растения, растителни продукти и храни от растителен произход се осъществява от юридически лица, получили разрешение от министъра на земеделието и горите.

(2) Условията и редът за биологично производство на растения, растителни продукти и храни от растителен произход, техният внос, означаването на биологичното производство, контролът върху тези дейности, даване и отнемане на разрешението по ал. 1 се уреждат с наредба на министъра на земеделието и горите.

(3) Лицата по ал. 1 издават сертификат, който удостоверява, че растенията, растителните продукти и храните от растителен произход са произведени по биологичен начин.

(4) Списък на лицата, получили разрешение по ал. 1, се обнародва в "Държавен вестник".

(5) Министърът на земеделието и горите чрез Националната служба за растителна защита осъществява надзор върху лицата по ал. 1 съгласно изискванията на наредбата по ал. 2.

Чл. 13. Когато се установи наличието на карантинни вредители в семепроизводните и други участъци и обекти, органите на Националната служба за растителна защита нареждат извършването на третиране и поставянето под карантина до пълното обеззаразяване или унищожаване. Собственикът или арендаторът е длъжен да изпълни дадените предписания от компетентните държавни органи.

Раздел II

(Отм., нов - ДВ, бр. 96 от 2001 г.)

Контрол за химични и биологични замърсители

Чл. 13а. (1) Националната служба за растителна защита контролира растителните суровини, почвите и водите за напояване за съдържание на химични и биологични замърсители съгласно Закона за храните и Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества, препарати и продукти.

(2) Контролът по ал. 1 се извършва системно и при сигнал за замърсяване по време на вегетация, при производство, съхраняване и/или търговия на растителни суровини.

(3) Контролът по ал. 1 обхваща инспекции, проверки на документацията и вземане на средни проби за анализ. Анализ на взетите проби извършват определени от министъра на земеделието и горите лаборатории, акредитирани от Изпълнителната агенция "Българска служба за акредитация" към министъра на икономиката.

Чл. 13б. Националната служба за растителна защита по утвърдени от министъра на земеделието и горите програми осъществява наблюдение (мониторинг) на растителни суровини в прясно, преработено, сушено и замразено състояние за остатъци от пестициди.

Раздел III

(Нов - ДВ, бр. 96 от 2001 г.)

Контрол на качеството и съответствието при пресни плодове и зеленчуци

Чл. 13в. (1) Министерството на земеделието и горите контролира пресните плодове и зеленчуци за тяхното съответствие с обявеното качество съгласно утвърдени показатели за качество.

(2) Министърът на земеделието и горите издава наредба за изискванията за качество и контрол на съответствието с обявеното качество на пресни плодове и зеленчуци.

Раздел IV

(Предишен раздел III - ДВ, бр. 96 от 2001 г.)

Продукти за растителна защита, биологични агенти и активни вещества

(Загл. изм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.)

Чл. 14. (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) (1) Към министъра на земеделието и горите се създава Съвет по продуктите за растителна защита като консултативно звено по въпросите на продуктите за растителна защита.

(2) В Съвета по продуктите за растителна защита участват представители на Министерството на земеделието и горите, Министерството на здравеопазването и Министерството на околната среда и водите и други специалисти. Съставът на съвета се определя със заповед на министъра на земеделието и горите.

(3) Съветът по продуктите за растителна защита прави предложения по чл. 15б, ал. 1 въз основа на данните от проведени биологично изпитване за ефикасност и остатъчни количества от пестициди и оценка на токсикологичните и екотоксикологичните им действия.

(4) Министърът на земеделието и горите издава правилник за организацията и дейността на Съвета по продуктите за растителна защита.

Чл. 15. (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) Съветът по продуктите за растителна защита осигурява конфиденциалност на данните от документацията, представена за разрешаване на продукт за растителна защита, които представляват производствена или търговска тайна.

Чл. 15а. (Нов - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) Разрешават се за предлагане на пазара и за употреба продукти за растителна защита, които:

1. са достатъчно ефикасни;
2. нямат нежелателен ефект върху растенията и растителните продукти;
3. нямат вредно въздействие върху здравето на хората и животните;
4. нямат вредно въздействие върху растителни видове, които не са обект на провежданата борба;
5. нямат вредно въздействие върху околната среда, водите и почвите;
6. не причиняват излишни страдания на гръбначните животни, обект на въздействие.

Чл. 15б. (Нов - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) (1) Предлагането на пазара и употребата на продукти за растителна защита се разрешават със заповед на министъра на земеделието и горите по предложение на Съвета по продуктите за растителна защита. Забраняват се предлагането на пазара и употребата на неразрешени продукти за растителна защита.

(2) Разрешението по ал. 1 се издава при условия и по ред, определени с наредба на Министерския съвет.

(3) Продуктите за растителна защита получават разрешение за срок 10 г. или временно разрешение за срок 3 г. При временното разрешение срокът може да бъде удължен за още 7 г., ако продуктът отговаря на условията за 10-годишно разрешение, определени с наредбата по ал. 2.

(4) Една година преди изтичането на сроковете по ал. 3 заявителите могат да искат продължение на разрешенията, ако продуктите отговарят на условията, определени с наредбата по ал. 2.

(5) Министърът на земеделието и горите по предложение на Съвета по продуктите за растителна защита със заповед отнема разрешението за продукт, който не отговаря на изискванията на наредбата по ал. 2.

(6) При разрешаване на продукти за растителна защита за предлагане на пазара и употреба се заплащат такси по тарифа, одобрена от Министерския съвет.

Чл. 15в. (Нов - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) (1) Министърът на земеделието и горите по предложение на Съвета по продуктите за растителна защита може по изключение със заповед да разреши еднократен внос и/или ползване на определени количества неразрешени продукти за растителна защита за използване в определени райони за период до 120 дни при поява на непредвидена опасност за растенията, която не може да бъде предотвратена по друг начин.

(2) Неразрешен продукт за растителна защита може да се произвежда, съхранява и превозва в страната, ако е предназначен за употреба в друга държава.

Чл. 15г. (Нов - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) Министърът на земеделието и горите, министърът на здравеопазването и министърът на околната среда и водите ежегодно до 31 март утвърждават със заповед списък на активните вещества, забранени за влагане при производството на продукти за растителна защита.

Чл. 16. (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) (1) Продуктите за растителна защита се предлагат на пазара с етикети на български език.

(2) Условието и редът за етикетиране на продуктите по ал. 1 се определят с наредба на Министерския съвет.

Чл. 16а. (Нов - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) (1) Националната служба за растителна защита контролира вноса, търговията и употребата в страната на продукти за растителна защита по отношение на формулацията, етикетирането, съдържанието на етикетите и тяхното съответствие с продукта за растителна защита.

(2) Забранява се предлагането на пазара на продукти за растителна защита, които са негодни за употреба или съдържат забранени активни вещества.

(3) Националната служба за растителна защита контролира търговията и вноса на активни вещества.

(4) Националната служба за растителна защита контролира съответствието на биологичните агенти и феромоните с придружаващите ги документи.

Чл. 17. (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) (1) Производителите са длъжни да уведомяват Националната служба по растителна защита за всяка промяна в химичния, биологичния и физичния състав на разрешените за предлагане на пазара и употреба продукти за растителна защита.

(2) Разширяване на предназначението на разрешен продукт за растителна защита се извършва по реда на чл. 15б.

Чл. 18. (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) (1) Биологичното изпитване за ефикасност и остатъчни количества на продукти за растителна защита и изпитване за селективност и действие на феромони се извършват от поделенията на Националната служба по растителна защита и от одобрени от Националната служба по растителна защита физически и юридически лица.

(2) Биологичното изпитване на продуктите и одобряването на физически и юридически лица по ал. 1 се извършва при условия и по ред, определени с наредба на министъра на земеделието и горите.

(3) За биологично изпитване по ал. 1 заявителят заплаща такси по тарифа, одобрена от Министерския съвет.

(4) Продуктите за растителна защита, предназначени за биологично изпитване по ал. 1, се внасят в страната с разрешение на министъра на земеделието и горите при условията и по реда на наредбата по ал. 2.

Чл. 19. (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) Министърът на земеделието и горите и министърът на околната среда и водите ежегодно до 1 март утвърждават списък на биологични агенти, които могат да се внасят и използват в страната.

Чл. 20. (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) (1) Националната служба за растителна защита води и ежегодно до 1 март издава списък на разрешените за предлагане на пазара и употреба продукти за растителна защита и на регистрираните торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества и хранителни субстрати.

(2) Ръководителят на Националната служба за растителна защита издава удостоверение на заявителя на разрешен продукт за растителна защита и на регистрираните продукти по чл. 24а, ал. 1.

Чл. 21. (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) Реклама на продукт за растителна защита може да се извършва само в съответствие с данните и условията, при които е регистриран в Република България.

Чл. 22. (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) Всяка реклама на продукт, който не е регистриран за употреба в страната, е забранена.

Чл. 23. (1) (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) Всяко лице, което внася, продава, разфасова и опакова продукти за растителна защита с търговска цел или извършва растителнозащитни услуги, трябва да притежава лиценз.

(2) Редът за издаването и отнемането на лиценз се урежда с наредба на министъра на земеделието и горите.

Чл. 24. (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) Заинтересованите лица могат да обжалват отказа да бъде издадено разрешение по чл. 18, ал. 4 или лиценз по чл. 23, ал. 1 по реда на Закона за административното производство.

Раздел V

(Нов - ДВ, бр. 96 от 2001 г.)

Торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества и хранителни субстрати

Чл. 24а. (1) На пазара се пускат торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества и хранителни субстрати, които са регистрирани в Националната служба за растителна защита.

(2) Продуктите по ал. 1 се регистрират въз основа на положителни резултати от биологично изпитване за ефикасност и безвредност за хората, животните и околната среда при предписаните от производителя условия за употреба. Всеки регистриран продукт получава регистрационен номер.

(3) На биологично изпитване подлежат нови продукти, които нямат регистрация в страната.

(4) Биологичното изпитване на продуктите се организира и контролира от Националната служба за растителна защита. Заявителят заплаща такса за биологичното изпитване по тарифа, одобрена от Министерския съвет.

(5) Условията и редът за биологично изпитване, регистрация, използване и контрол на продуктите по ал. 1 се уреждат с наредба на министъра на земеделието и горите.

Чл. 24б. (1) Регистрацията на продукти по чл. 24а, ал. 1 се заличава при поява на нов ефект или когато в процеса на употреба се установи, че продуктът вече не отговаря на условията за безвредност за хората, животните или околната среда. Забранява се вносът, съхраняването и разпространяването на продукти със заличена регистрация.

(2) Производителите или вносителите на продуктите по чл. 24а са длъжни да информират Националната служба за растителна защита за появата на нови факти за ефекта от действието на тези продукти, свързани с тяхната безвредност за хората, животните или околната среда.

(3) Производителите и вносителите са длъжни да дават на Националната служба за растителна защита допълнителна информация и да провеждат опити за проверка, необходими за установяване на обстоятелствата по ал. 1.

Чл. 24в. (1) Член 24а не се прилага за торове, за които са определени специални изисквания за състав, опаковане, етикетиране, методи за вземане на проби и анализ.

(2) Специалните изисквания по ал. 1 се определят с наредба, издадена от Министерския съвет.

Чл. 24г. При пускане на пазара всяка партида продукти по чл. 24а, ал. 1 се придружава от сертификат за качество, издаден от производителя. Митническите власти уведомяват инспекторите на Националната служба за растителна защита за вноса на всяка партида.

Чл. 24д. (1) Контролът за съответствие на торовете, подобрителите на почвата, биологично активните вещества и хранителните субстрати се упражнява от Националната служба за растителна защита.

(2) При упражняване на контрола по ал. 1 се взема средна проба от партидата в присъствието на производителя, вносителя, лицето, пускащо продукта на пазара, или техен представител. Анализът на взетите проби се извършва от лаборатория, акредитирана от Изпълнителната агенция "Българска служба за акредитация" към министъра на икономиката по методика, утвърдена от министъра на земеделието и горите, а за продуктите по чл. 24в, ал. 1 - по методите, определени с наредбата по чл. 24в, ал. 2.

(3) Когато се установи, че партидата не съответства на обявеното в сертификата или етикета, Националната служба за растителна защита може да разпорежи:

1. да бъде изнесена от територията на страната за сметка на вносителя;

2. да бъде преработена от производителя до достигане на обявените показатели в 15-дневен срок от получаването на протокола за изпитване;

3. да бъде унищожена за сметка на нейния собственик, ако продуктът е опасен за здравето на хората, животните или околната среда.

Чл. 24е. (1) Върху опаковките или етикетите на продуктите по чл. 24а, ал. 1 се нанасят на български език следните данни:

1. вид на продукта;
2. маса и обем на продукта;
3. условия за съхраняване;
4. начин на прилагане;
5. наименование и адрес на управление на производителя;
6. наименование и адрес на управление на лицето, което предлага продукта на пазара;
7. дата на производство;
8. срок на годност.

(2) Върху опаковките или етикетите се нанасят съответно и следните данни:

1. за всички торове - тип, търговска марка, декларирано съдържание на хранителни елементи в проценти и форма на хранителните елементи;

2. за органичните торове - данните по т. 1, както и процентното съдържание на органично вещество и общ азот, произходът на продукта и съдържанието на тежки метали;

3. за подобрителите на почвата - съдържанието на калциев оксид и/или магнезиев оксид, или други вещества, подобряващи физико-механичните и/или химичните качества на почвата;

4. за биологично активните вещества - активното вещество, регистрираната доза за употреба на готовия продукт, културата и фазата от развитието ѝ, през която се прилага.

(3) Когато продуктите са в насипно състояние, данните по ал. 1 и 2 се отбелязват върху придружаващите ги документи.

(4) Течните торове се пускат на пазара с указания за температурата на съхранение и за предотвратяване на злополуки по време на съхранение.

(5) Етикетирането на продуктите по чл. 24в, ал. 1 се извършва съгласно изискванията на наредбата по чл. 24в, ал. 2.

Чл. 24ж. Продуктите по този раздел се съхраняват и превозват при спазване на санитарно-хигиенните изисквания и на изискванията за пожарна и взривна безопасност по начин, който изключва увреждане на здравето на хората, животните и околната среда.

Чл. 24з. Производителите на земеделска продукция са длъжни:

1. да не влошават агрохимичното състояние и плодородието на стопанисваните от тях земи;
2. да водят на отчет употребените количества и видове минерални и органични торове, подобрители на почвата и биологично активни вещества за всяко поле;
3. да осигуряват достъп на длъжностните лица, извършващи контрол, до стопанисваните от тях земи;
4. да почистват дренажни и отточни води от покрити площи.

Глава трета

ФИТОСАНИТАРЕН КОНТРОЛ ПРИ ВНОС И ИЗНОС

Раздел I

Контрол на вноса

Чл. 25. (1) Фитосанитарният контрол на растения, на растителни продукти или на други стоки, с които могат да се пренасят вредители, се организира от Министерството на земеделието и горите.

(2) Министърът на земеделието и горите може да забрани или да ограничи вноса на растения и растителни продукти, представляващи особен риск.

(3) Фитосанитарният контрол на вноса се осъществява на граничните контролно-пропускателни пунктове или митнически бюра, пунктове за получаване, преработка и съхранение или при отглеждането, производството и заготовката в страната износител.

(4) (Нова - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) Органите на фитосанитарния контрол при изпълнение на служебните си задължения носят униформени облекла и отличителни знаци, утвърдени със заповед на министъра на земеделието и горите.

Чл. 26. (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) Митническите органи и превозвачите нямат право да освобождават, направляват или транспортират растения и растителни продукти, които могат да бъдат носители на вредители, без писмено разрешение на инспекторите на Националната служба за растителна защита.

Чл. 27. Всяко лице, което внася в страната растения, растителни продукти или други стоки, с които могат да се пренасят карантинни вредители, е длъжно:

1. да декларира и предостави за фитосанитарен контрол внасяните растения и продукти от растителен произход;

2. (изм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) да предостави фитосанитарен сертификат от страната, в която са произведени растенията и продуктите, или фитосанитарен сертификат за реекспорт;

3. (изм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) да спазва фитосанитарните изисквания, определени в наредбата по чл. 12, ал. 3.

Чл. 28. Внос на растения, растителни продукти или на други подлежащи на фитосанитарен контрол стоки се извършва само през определените от Министерския съвет гранични контролно-пропускателни пунктове.

Чл. 29. Фитосанитарен сертификат не се изисква и фитосанитарен контрол при вноса на растения и растителни продукти не се провежда, когато:

1. вносът е в малки количества, няма търговска цел, не носи фитосанитарен риск за страната и е предназначен за лична консумация на пътуващия;

2. стоките преминават транзитно, контролът е само по документи, освен ако някакви специфични за страната фитосанитарни изисквания не налагат проверка на товарите.

Чл. 30. (1) (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) Министърът на земеделието и горите издава наредба за изключения по чл. 5, свързани с провеждане на научни изследвания и експерименти и по чл. 25, ал. 2 за внос на растения и растителни продукти, представляващи особен риск.

(2) (Нова - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) Министърът на земеделието и горите може да издаде специално разрешение за внос на растения и растителни продукти, заразени с вредители за изключенията по ал. 1.

(3) (Предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) При внос по ал. 2 компетентните държавни органи извършват периодични проверки на местата, където са получени внесените стоки.

Чл. 31. За пощенските пратки се прилагат всички предвидени в този раздел разпоредби.

Раздел II

Контрол при износа

Чл. 32. (1) (Отм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.)

(2) Фитосанитарният контрол при износ се осъществява от Националната служба за растителна защита.

(3) Износ на растения, растителни продукти или на други подлежащи на фитосанитарен контрол стоки се извършва само през определените от Министерския съвет гранични контролно-пропускателни пунктове.

Чл. 33. (1) Всеки износител на растения и растителни продукти е длъжен да поиска от Министерството на земеделието и горите фитосанитарен сертификат за износ или реекспорт.

(2) Износителите на растителни продукти са длъжни да поискат от Министерството на земеделието и горите или от Министерството на здравеопазването сертификат за наличие на химични и биологични замърсители, ако страната вносител изисква сертификат.

Чл. 34. В зависимост от установеното, след извършване на контрол или анализ на фитосанитарното състояние на стоките за износ, сертификат може да бъде издаден, отказан или издаден след изпълнение на дадените от държавните контролни органи предписания.

Чл. 35. (1) Изнасянето на вредители, както и изнасянето на растения и растителни продукти, които са заразени с вредители или които са забранени за износ, се допуска след предварително разрешение от министъра на земеделието и горите при наличие на писмено съгласие на компетентните власти на страната вносител.

(2) Разрешение по ал. 1 може да се издаде само при необходимост за извършване на научноизследователска и експериментална дейност.

Глава четвърта

ТЕХНИКА ЗА РАСТИТЕЛНА ЗАЩИТА

Чл. 36. (Доп. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) Министърът на земеделието и горите регламентира изискванията за производство, внос и изпитване на специализираните машини и устройства, включително и летателни, за растителна защита и торене.

Чл. 37. (1) Министърът на земеделието и горите, чрез Националната служба за растителна защита, съвместно със специализираните институти и звена:

1. (доп. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) организира, провежда и контролира изпитването на техниката за растителна защита и торене;

2. (отм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.);

3. (отм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.);

4. (отм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.);

5. извършва периодичен и текущ контрол на намиращата се в експлоатация техника за растителна защита съгласувано с Министерството на здравеопазването, Министерството на вътрешните работи и Министерството на околната среда и водите.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.).

Глава пета

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 38. Който причини другиму вреда при провеждане на растителнозащитни мероприятия, даде неверни указания и консултации за прилагане на продукти за растителна защита, търговия и съхранение, дължи обезщетение.

Чл. 39. (1) (Изм. - ДВ, бр. 90 от 1999 г.) Наказва се с глоба от 600 лв. до 900 лв., ако деянието не съставлява престъпление, физическо лице, което:

1. внася, съхранява или транспортира вредители върху територията на Република България без необходимото разрешение;

2. изнася растения или растителни продукти без необходимите сертификати;

3. изнася вредители или растения и растителни продукти, които са заразени с вредители или които са забранени за износ, без необходимото разрешение;

4. (изм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) произвежда или внася с търговска цел растения, растителна продукция и други стоки от растителен произход без необходимата регистрация;

5. (нова - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) предлага на пазара или употребява неразрешени или негодни за употреба продукти за растителна защита или предлага на пазара и употребява минерални и органични торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества и хранителни субстрати, които не са изпитани за тяхната ефикасност и безвредност;

6. (нова - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) предлага на пазара или употребява нерегистрирани или негодни за употреба продукти за растителна защита, торове, подобрители на почвата и хранителни субстрати.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 90 от 1999 г.) За нарушенията по ал. 1 на юридическите лица се налагат имуществени санкции от 900 лв. до 1200 лв.

Чл. 40. (1) (Изм. - ДВ, бр. 90 от 1999 г., бр. 96 от 2001 г.) Наказва се с глоба от 360 лв. до 600 лв., ако деянието не съставлява престъпление, физическо лице, което не изпълни задълженията, предвидени в чл. 8, 9, 24з и 26.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 90 от 1999 г.) За нарушенията по ал. 1 на юридическите лица се налагат имуществени санкции от 660 лв. до 900 лв.

Чл. 41. (1) (Изм. - ДВ, бр. 90 от 1999 г., доп., бр. 96 от 2001 г.) Наказва се с глоба от 600 лв. до 900 лв., ако деянието не съставлява престъпление, физическо лице, което не спазва задължителните условия по чл. 7, т. 1 или не изпълни предписанията на компетентните органи по чл. 8, ал. 2 или по чл. 13, или не изпълнява задълженията си по чл. 27.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 90 от 1999 г.) За нарушения по ал. 1 на юридическите лица се налагат имуществени санкции от 900 лв. до 1200 лв.

Чл. 41а. (Нов - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) (1) Наказва се с глоба от 100 лв. до 600 лв. физическо лице, което предлага на пазара пресни плодове и зеленчуци, за които е съставен протокол от длъжностно лице, че не съответстват на обявеното качество.

(2) За нарушение по ал. 1 на юридическите лица се налага имуществена санкция от 200 лв. до 800 лв.

Чл. 42. (Изм. - ДВ, бр. 90 от 1999 г.) Наказва се с глоба от 180 лв. до 300 лв., ако деянието не съставлява престъпление, физическо лице, което възпрепятства изпълнението на служебните задължения на длъжностните лица по чл. 10 и чл. 37, ал. 1, т. 5.

Чл. 43. (1) (Изм. - ДВ, бр. 90 от 1999 г.) Наказва се с глоба от 480 лв. до 600 лв., ако деянието не съставлява престъпление, физическо лице, което рекламира продукт за растителна защита в нарушение на условията или забраната, предвидени в чл. 21 и 22.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 90 от 1999 г.) За нарушения по ал. 1 на юридическите лица се налагат имуществени санкции от 780 лв. до 900 лв.

Чл. 44. (1) (Изм. - ДВ, бр. 90 от 1999 г.) Наказва се с глоба от 480 лв. до 1200 лв., ако деянието не съставлява престъпление, физическо лице, което внася, продава, произвежда, разфасова или опакова без необходимия лиценз продукти за растителна защита, предназначени за продажба, или извършва без необходимия лиценз растителнозащитни услуги.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 90 от 1999 г.) За нарушения по ал. 1 на юридическите лица се налагат имуществени санкции от 1200 лв. до 1500 лв.

Чл. 45. (1) (Изм. - ДВ, бр. 90 от 1999 г., бр. 96 от 2001 г.) Наказва се с глоба от 180 лв. до 420 лв. длъжностно лице, което виновно не изпълни задълженията си по чл. 12, ал. 2 и 4 и чл. 26.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 90 от 1999 г.) За нарушения по ал. 1 на юридическите лица се налагат имуществени санкции от 600 лв. до 900 лв.

Чл. 46. Когато нарушението е извършено повторно в срок една година, глобата или имуществената санкция е в двоен размер.

Чл. 47. (1) Актове за установяване на нарушенията по този закон се съставят от контролните органи на Националната служба за растителна защита и от нейните поделения в страната, а наказателните постановления се издават от министъра на земеделието и горите или от упълномощени от него лица.

(2) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на този закон:

1. (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) "Фитосанитарен контрол" е контролът, насочен към предотвратяване пренасянето през държавните граници и разпространението на вредители по растенията и растителните продукти.

2. "Фитосанитарен сертификат" е официален международен документ, съобразен с модела, приложен към Международната конвенция за защита на растенията (Рим, 1951 г.), удостоверяващ отсъствието на карантинни вредители в пратката.

3. "Фитосанитарен паспорт" е официален етикет, издаден от дадена страна - членка на Европейския съюз, от който е видно, че европейските разпоредби, отнасящи се до фитосанитарните норми, както и всички останали специфични изисквания са били спазени, и който в този случай е:

а) стандартен за страните от Европейския съюз за различните видове растения или растителни продукти;

б) утвърден от официалните власти на страната членка и издаден в съответствие с изискванията за прилагане и с особеностите на процедурата за издаване на фитосанитарен паспорт.

4. "Растения" са живи растения или живи части от тях, включително семена, като живи части от растения са: плодове в ботанически смисъл без консервираните чрез дълбоко замразяване клубени, луковици, коренища, рязан цвят, клонки и листа; отрязани дървета, части от тях и листа; тъканни култури.

5. "Семена" са тези в ботанически смисъл, предназначени за засяване.

6. "Растения за засаждане" са тези, които са засадени и се предвижда да останат такива или да се пресадят след внасянето им, или растения, които не са засадени при внасянето им, но се предвижда да се засадят след това.

7. "Засаждане" е всяка операция, свързана с поставянето на растенията в условия, осигуряващи по-нататъшен растеж, възпроизводство и размножаване.

8. (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) "Растителни продукти" са продукти от растителен произход, непреработени фабрично (включително зърно), както и преработените продукти, които с оглед на тяхната природа или тяхното видоизменение могат да представляват риск за интродукция или за разпространяване на вредители.

9. "Хранителна среда" е всеки материал, в който растенията развиват корени или е предназначен за тази цел.

10. "Дървен материал" е този със или без кора под формата на трупи, греди, дъски, отпадъци от обработката на дървесината, изолирана кора, а така също и под формата на помощни и постелъчни материали и амбалаж.

11. (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) "Карантинен вредител" е вредител, който има потенциално значение за икономиката на застрашената зона и който още не е представен в тази зона или вече се намира в нея, но не е широко разпространен и е обект на официална борба.

12. (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) "Вредител" е всеки растителен или животински вид, род или биотип, или патогенен агент, вреден за растенията или растителните продукти.

13. "Интегрирана борба" е рационално прилагане на комбинация от биологични, биотехнологични, химични, физични и агротехнически мерки или от мерки, свързани със селекцията на растенията, при които използването на продукти за растителна защита е ограничено по стриктен минимум с цел да се поддържа популацията от вредители под прага на икономическата вредност.

14. (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) "Препарати" са смеси или разтвори от две или повече вещества, от които поне едното е активно, предназначени за употреба като продукти за растителна защита.

15. (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) "Продукти за растителна защита" са активни вещества и препарати, съдържащи едно или няколко активни вещества, които се доставят на потребителите и са предназначени:

а) да защитят растенията и растителните продукти срещу всички вредители или да предотвратят тяхното действие, ако тези вещества или препарати не са дефинирани по друг начин по-долу;

б) да оказват въздействие върху жизнените процеси в растенията, доколкото не се касае за хранителни вещества (т. е. растежни регулатори);

в) да осигуряват съхраняването на растителните продукти, доколкото тези вещества или препарати не са предмет на други нормативни актове по отношение на консервантите;

г) да унищожават нежелани растения;

д) да унищожават части от растения, да спират или предотвратяват нежелано развитие на растения;

е) да предизвикват при индивидите от един и същи вид определени реакции, изразяващи се в промяна на поведението или физиологичните им реакции (феромони).

16. "Растителнозащитни услуги" е платена дейност, свързана с извършването на растителнозащитни мероприятия и дейности.

17. (Нова - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) "Биологичен агент" е биологична единица, способна да се самовъзпроизвежда, която се използва за борба срещу вредните организми.

18. (Нова - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) "Тор" е материал, главната функция на който е снабдяването на растенията с хранителни вещества.

19. (Нова - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) "Минерални торове" са торове, в които обявените хранителни елементи са във вид на неорганични соли, получени като нерудни изкопаеми и/или чрез промишлен и/или химичен процес.

20. (Нова - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) "Органични торове" са въглеродсъдържащи продукти главно от растителен и/или животински произход, които се прибавят към почвата за хранене на растенията.

21. (Нова - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) "Подобрители на почвата (мелиоранти)" са материали, които се прибавят към почвите, главната функция на които е подобряване на физическите и/или химическите свойства и/или на биологическата активност на почвите.

22. (Нова - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) "Биологично активни вещества" са растежни вещества, образувани в малки количества в самите растения и/или продукти на химичен синтез, които стимулират или потискат протичането на физиологичните процеси, обуславящи растежа и развитието на растенията и не съдържат хранителни елементи.

23. (Нова - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) "Хранителни субстрати" са продукти, чието използване осигурява рожкава среда на растенията, укрепващи абсорбиращите им органи и осигуряващи необходимите за растежа и развитието им хранителни вещества.

24. (Нова - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) "Плодородие на почвата" е способността на почвата да създава условия за развитие на растенията, както и да ги снабдява през целия вегетационен период с необходимите количества усвоими хранителни вещества и вода.

25. (Нова - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) "Формулация на продукти за растителна защита" е комбинация от различни съставни части, които правят продукта полезен и ефективен за изискваната цел; формата на продукта за растителна защита, в която той се предлага на пазара.

26. (Нова - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) "Активни вещества" са вещества или микроорганизми, включително вируси, които имат общо или специфично действие срещу вредители или върху растенията, части от растенията или растителните продукти.

27. (Нова - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) "Замърсител" е вещество, което се съдържа в растителните суровини в резултат на дейностите по отглеждането и съхраняването им или в почвата и водите в резултат на замърсяване на околната среда.

28. (Нова - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) "Разрешение на продукт за растителна защита" е административен акт на компетентен държавен орган, издаден по повод на заявление, подадено за пускане на пазара на продукт за растителна защита на територията на страната.

29. (Нова - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) "Околна среда" са водите, въздухът, почвата, дивите видове от фауната и флората, взаимодействието между тях и тяхната взаимовръзка с живите организми.

30. (Нова - ДВ, бр. 96 от 2001 г.) "Биологично производство на растения, растителни продукти и храни от растителен произход" е начин на производство, при което се прилагат система от строго определени методи и специфични правила за контрол, определени в наредба на министъра на земеделието и горите.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Този закон отменя Закона за защита на растенията от болести и неприятели (обн., Изв., бр. 11 от 1960 г.; изм., ДВ, бр. 26 от 1968 г.).

§ 3. Министърът на земеделието и горите издава наредби по прилагането на закона.

§ 4. Изпълнението на закона се възлага на министъра на земеделието и горите.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за изменение и допълнение на Закона за защита на растенията (ДВ, бр. 96 от 2001 г.)

§ 44. Навсякъде в закона думите "Министерството на земеделието, горите и аграрната реформа", "министърът на земеделието, горите и аграрната реформа" и "министъра на земеделието, горите и аграрната реформа" се заменят съответно с "Министерството на земеделието и горите", "министърът на земеделието и горите" и "министъра на земеделието и горите".

§ 45. Навсякъде в закона думите "Националната служба за растителна защита, карантина и агрохимия" се заменят с "Националната служба за растителна защита".

§ 46. Навсякъде в закона думите "фитофармацевтичен препарат", "фитофармацевтични препарати" и "фитофармацевтичните препарати" се заменят съответно с "продукт за растителна защита", "продукти за растителна защита" и "продуктите за растителна защита".